

شماره فایل: ۴۰۸۲۲

خرید مستقیم فایل word این پایان نامه و دانلود فوری

## دانلود فایل های پایان نامه نزدیک به این موضوع

عنوان:

مقایسه‌ی سبک‌های یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان  
عادی و ناتوان یادگیری

فهرست مطالب

| شماره و عنوان مطالب | صفحه |
|---------------------|------|
|---------------------|------|

### فصل اول: کلیات پژوهش

|                                           |   |
|-------------------------------------------|---|
| ۱-۱- مقدمه.....                           | ۲ |
| ۲-۱- بیان مسأله.....                      | ۳ |
| ۲-۲- سوالات اصلی پژوهش:.....              | ۵ |
| ۳-۱- هدف (اهداف) پژوهش:.....              | ۶ |
| ۴-۱- ضرورت و اهمیت پژوهش:.....            | ۷ |
| ۵-۱- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها..... | ۸ |

### فصل دوم: مبانی نظری پژوهش

|                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------|----|
| ۱-۲- اختلالات یادگیری.....                                       | ۱۱ |
| ۲-۲- الف- دوران بنیادی تاریخچه اختلالات یادگیری (۱۸۰۰-۱۹۴۰)..... | ۱۲ |
| ۳-۲- ب- دوره انتقالی تاریخچه اختلالات یادگیری (۱۹۴۰-۱۹۶۳).....   | ۱۴ |

|         |                                                      |
|---------|------------------------------------------------------|
| ۱۵..... | ۲-۴-ج- دوره سوم (از سال ۱۹۶۳ به بعد) دوران هماهنگی:  |
| ۱۷..... | ۲-۵- میزان شیوع ناتوانی یادگیری.....                 |
| ۲۲..... | ۲-۶- دیدگاه‌های روان شناختی ناتوانی‌های یادگیری..... |
| ۲۵..... | ۲-۷- انواع ناتوانی‌های یادگیری.....                  |
| ۶۰..... | ۲-۸- سبک‌های یادگیری.....                            |
| ۷۸..... | ۲-۹- ویژگی‌های شخصیتی.....                           |

### فصل سوم: مواد و روش پژوهش

|         |                                                                |
|---------|----------------------------------------------------------------|
| ۸۵..... | ۳-۱- مقدمه .....                                               |
| ۸۵..... | ۳-۲- روش‌شناسی.....                                            |
| ۸۶..... | ۳-۲- برای جمع‌آوری داده‌ها از ابزار زیر استفاده شده است: ..... |

### فصل چهارم: نتایج و یافته‌های پژوهش

|          |                                  |
|----------|----------------------------------|
| ۹۰.....  | ۱-۴- مقدمه.....                  |
| ۹۰.....  | ۲-۴- یافته‌های جمعیت شناختی..... |
| ۹۰.....  | ۳-۴- یافته‌های توصیفی.....       |
| ۱۰۳..... | منابع و مأخذ.....                |

### فهرست جدول‌ها

| شماره و عنوان جدول                                              | صفحه    |
|-----------------------------------------------------------------|---------|
| جدول ۱-۲- ملاک‌های تشخیص اختلال ریاضی بر اساس DSM- IV- TR.....  | ۴۳..... |
| جدول ۲-۲- ملاک تشخیصی ناتوانی ریاضی در ICD-10.....              | ۴۳..... |
| جدول ۲-۳- آزمون‌های پیشرفت تحصیلی همراه با با بخش‌های حساب..... | ۵۵..... |
| جدول ۴- ۱- وضعیت اقتصادی خانواده دانش‌آموزان.....               | ۹۱..... |

- جدول ۴-۲- سابقه بیماری دانش‌آموزان..... ۹۱
- جدول ۴-۳- نتایج میانگین، انحراف استاندارد و تعداد آزمودنی‌ها در متغیرهای تحقیق..... ۹۲
- جدول ۴-۴- نتایج میانگین، انحراف استاندارد و تعداد آزمودنی‌ها در متغیرهای تحقیق..... ۹۳
- جدول ۴-۴- نتایج تحلیل واریانس چند متغیری (مانوا) بر سبک‌های یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی و سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان با و بدون ناتوانی یادگیری..... ۹۴
- جدول ۴-۵- نتایج حاصل از اثرات مقایسه متغیرهای تحقیق بین دو گروه از دانش‌آموزان..... ۹۵

## فصل اول:

### کلیات پژوهش

## ۱-۱- مقدمه

امروزه نظام تعلیم و تربیت هر جامعه زیربنای توسعه اجتماعی- اقتصادی، سیاسی و فرهنگی آن جامعه به شمار می‌رود. بررسی عوامل پیشرفت جوامع پیشرفته نشان می‌دهد که همه این کشورها از آموزش و پرورش توانمند، مؤثر و کارآمدی برخوردارند (سیف، ۱۳۸۰). یک گروه از دانش‌آموزانی که در فرایند دروس مدرسه با مشکل مواجهند دانش‌آموزان مبتلا به اختلال یادگیری‌اند. افرادی که دچار اختلال یادگیری بودند، زمانی در زمره‌ی کم‌توانان ذهنی قلمداد می‌شدند؛ اما پژوهشگران دریافتند که برخی از کودکان، هوشبهر عادی یا حتی بالاتر از عادی دارند و با وجود این، در یادگیری برخی از دروس آموزشی، با وجود کوشش قابل توجهی که از خود نشان می‌دهند، ناتوان هستند. این افراد را کودکانی با ناتوانی‌های یادگیری نامیدند (تبریزی، ۱۳۸۰).

عوامل مؤثر بر یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان بسیار گسترده و وسیع می‌باشند، شناسایی این عوامل و رفع مشکلات و نارسایی‌های در سیستم آموزشی علی‌الخصوص برای حل مشکلات کودکان ناتوان یادگیری بسیار مهم است. یادگیرندگان از نظر شخصیتی، نگرش‌ها، واکنش‌های هیجانی، شیوه‌ها و سبک‌های یادگیری، سبک‌های شناختی و غیره با هم تفاوت‌هایی دارند که یادگیری و نحوه برخورد آن‌ها با مسائل و مشکلات را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در پژوهش‌هایی که عملکرد تحصیلی را مورد مطالعه قرار دادند، همواره سبک‌های یادگیری و ویژگی‌های شخصیتی به عنوان دو متغیر مهم گزارش شده‌اند (خنک جان، ۱۳۸۱).

## ۱-۲- بیان مسأله

تا به حال تعاریف متعددی از «ناتوانی یادگیری»، «اختلالات یادگیری» و یا «مشکلات یادگیری» ارائه شده است. در فرهنگ واژگان افروز و عبادی ناتوانی یادگیری معادل واژه‌ی (LD) به معنی فقدان توفیق و یا عدم توانایی یادگیری در زمینه‌های خاصی در مقایسه با توفیق افرادی که توانایی ذهنی مشابه دارند، تعریف شده است. ناتوانی‌های یادگیری گستره‌ای بسیار وسیع‌تر از مشکلات تحصیلی را شامل می‌شود و نیازمند توجه به حوزه‌های اجتماعی، خانوادگی، عاطفی و رفتاری زندگی کودک در بافت خانواده نیز می‌باشد (لرنر<sup>۱</sup>، ۱۹۶۷).

به باور کلب (۱۹۸۴)، سبک شیوه‌ای است برای یادگیری، شناخت و تفکر، سبک با توانایی فراگیر برابر نیست بلکه روشی است که به وسیله‌ی آن می‌توان توانایی‌های خود را بکار برد. همان‌گونه که توانایی فرد در زندگی بسیار مهم است، شناخت سبک‌های یادگیری نیز دارای اهمیت است. بسیاری از نظریه‌پردازان یادگیری معتقدند که سبک یادگیری باید با سبک آموزش منطبق باشد تا حداکثر موفقیت در یادگیرندگان بدست آید (باستابل<sup>۲</sup>، ۲۰۰۶). چرا که تناسب تدریس معلمان با سبک یادگیری دانش‌آموزان باعث تقویت انگیزه یادگیری و نیز پیشرفت تحصیلی می‌گردد (رسولی نژاد، ۱۳۸۵). ون واین<sup>۳</sup> (۱۹۹۷) معتقد است که اگر معلمین روش پردازش اطلاعات فراگیران را بدانند و روش‌های آموزش خود را متناسب با آن تغییر دهند، یادگیری فراگیران افزایش می‌یابد که این خود در عملکرد دانش‌آموزان ناتوان یادگیری تأثیر پر رنگ‌تری خواهد داشت. در واقع وجود ابزاری معتبر برای اندازه‌گیری سبک‌های یادگیری می‌تواند به شناخت دقیق‌تر سبک‌های یادگیری منتهی شود و بر مبنای این شناخت می‌توان به

---

1. Lerner  
2. Bastabl  
3. Van Wynen

فراگیری برای افزایش یادگیری و تقویت خودشکوفایی آنها کمک کرد. این سبک‌ها از سویی بر اساس تفاوت‌های فردی و از سویی دیگر زیر تأثیر محیط شکل می‌گیرند (همایونی و کدیور، ۱۳۸۵).

شخصیت نیز احتمالاً حدود و مرزهایی برای نوع یادگیری ایجاد می‌کند که این حدود ممکن است با شرایط و خواسته‌های محیطی انطباق یابد. شخصیت مجموعه‌ای از صفات هیجانی و رفتاری است که فرد را در زندگی روزمره‌اش احاطه و همراهی می‌کنند. به عبارت دیگر، شخصیت، خصوصیات مستمری است که فرد از طریق آنها تعامل و سازگاری خود را با دیگران و محیط اجتماعی تنظیم می‌کند (آلبرت یو، مانیا جی، برگسیو سی، بوگتو اف<sup>۱</sup>، ۲۰۰۶). یکی دیگر از عوامل تأثیر گذار بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان خصوصیات شخصیتی آنان است پنج بزرگ چارچوبی از ویژگی‌های شخصیتی (کاستا و مک‌گری<sup>۲</sup>، ۱۹۹۰) به عنوان یک مدل قاطع و صرفه جویانه برای درک رابطه بین شخصیت و رفتارهای مختلف تحصیلی است. پنج عاملی که در مطالعات انجام شده به وفور آمده‌اند، عبارتند از روان رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، همسازی و وظیفه‌شناسی. روان‌نژندی، به صورت یک تمایل کلی به داشتن حالت‌های عاطفی منفی، ایده‌های غیرمنطقی و درگیری با اعمال تکانشی تعریف می‌شود. برون‌گرایی، به صورت یک تمایل کلی به ابراز وجود، پویا بودن و انجام اعمال اجتماعی تعریف می‌شود این افراد هیجان‌پذیر، تحریک‌پذیر و خوش مشرب هستند. گشودگی نسبت به تجربیات با تمایل کلی به گسترش اطلاعات جدید، داشتن تفکر واگرا و ارزش‌های غیرمعمول تعریف می‌شود. همسازی، به صورت یک تمایل کلی به داشتن احساسات نوع دوستانه، اعتماد به دیگران و همراهی و موافقت با آنها تعریف می‌شود. در نهایت وظیفه‌شناسی، تمایل کلی به داشتن رفتار و شناخت هدفمند، اراده قوی و مصمم بودن تعریف می‌شود. به عبارت دیگر وظیفه‌شناسی و گشودگی عملکرد دوره، و

---

1. Albert U., Mania G, Bergesio C & Bogetto  
2. Costa & McCrae

خوشایندی، وظیفه‌شناسی و گشودگی را پیش بینی می‌کند. خصوصاً وقتی دانش‌آموزان دانشی را که قبلاً اندوخته‌اند در زندگی حقیقی بکار می‌برند. در مقابل روان رنجورخویی به صورت منفی با پیشرفت تحصیلی ارتباط دارد. علاوه بر پنج بزرگ خصوصیات دیگری از قبیل شجاعت یا پشتکار هم پیش بینی - کننده عملکرد تحصیلی هستند (چامارو، پرمویس، فورنهایم<sup>۱</sup>، ۲۰۰۳).

لذا ما در این پژوهش در صدد پاسخ به این سوال کلی سبک‌های یادگیری، ویژگی شخصیتی و عملکرد دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد.

### ۱-۳- سؤالات پژوهش:

سؤالات اصلی: آیا بین سبک‌های یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانش - آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

### سؤالات فرعی

۱. آیا بین سبک یادگیری تجربه عینی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟
۲. آیا بین سبک یادگیری مشاهده‌ی تأملی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟
۳. آیا بین سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟
۴. آیا بین سبک یادگیری آزمایشگری فعال دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟
۵. آیا بین ویژگی شخصیتی روان رنجورخویی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

---

1. Chamarv, Prmvzys & Fvrnhaym

۶. آیا بین ویژگی شخصیتی درونگرایی - برونگرایی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

۷. آیا بین ویژگی شخصیتی تجربه پذیری دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

۸. آیا بین ویژگی شخصیتی توافق پذیری دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

۹. آیا بین ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری تفاوت وجود دارد؟

۱۰. آیا عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری متفاوت است؟

### ۱-۳- هدف (اهداف) پژوهش:

#### هدف کلی

هدف کلی در این پژوهش، مقایسه سبک‌های یادگیری، ویژگی‌های شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری است.

#### اهداف جزئی

- ۱- مقایسه سبک یادگیری تجربه عینی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۲- مقایسه سبک یادگیری مشاهده‌ی تأملی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۳- مقایسه سبک یادگیری مفهوم سازی انتزاعی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۴- مقایسه سبک یادگیری آزمایشگری فعال دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۵- مقایسه ویژگی شخصیتی روان‌رنجورخویی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۶- آیا بین ویژگی شخصیتی درونگرایی - برونگرایی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۷- مقایسه ویژگی شخصیتی تجربه پذیری دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری
- ۸- مقایسه ویژگی شخصیتی توافق پذیری دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری

۹- مقایسه ویژگی شخصیتی وظیفه شناسی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری

۱۰- مقایسه عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری

#### ۴-۱- ضرورت و اهمیت پژوهش:

به نظر می‌رسد سبک‌های یادگیری و خصوصیات شخصیتی بطور پیچیده‌ای به هم مرتبط باشند هرچند که چگونگی تاثیر این دو عامل بر پیشرفت تحصیلی مبهم است (گادزلا، گوتري، گیتتر و مدسن<sup>۱</sup>، ۱۹۹۷).

تحقیقات نشان داده‌اند که میزان یادگیری فراگیران در یک موقعیت یکسان متفاوت است که شاید یکی از مهمترین دلایل آن سبک‌های متفاوت یادگیری فراگیران باشد. سبک یادگیری تعیین می‌کند که در برخورد با یک موقعیت، فرد چه مدت، به چه چیز و به چه میزان توجه کند (ایتویستل و پترسون؛ ۲۰۰۴ کلب و کلب، ۲۰۰۵، کوزنف نیکوف<sup>۲</sup>، ۲۰۰۷). شناسایی رفتارها و سبک‌های یادگیری دانش‌آموزان در مواجهه با تکالیف به منظور دستیابی به روش‌های مؤثر مطالعه و یادگیری آنها، می‌تواند بر بهبود عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان در دروس تأثیر بگذارد. در این باره، نقش سبک‌های یادگیری کلب در آموزش و یادگیری دانش‌آموزان جایگاه ویژه‌ای دارد (آرسلن و همکاران<sup>۳</sup>، ۲۰۰۹) که این در عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان ناتوان یادگیری نقش بسزایی دارد.

یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان خصوصیات شخصیتی آنان است. برای مثال وظیفه‌شناسی همواره به عنوان یک پیش‌بینی کننده عملکرد ظاهر می‌شود (چامارو، پرموزیس، فورنهام<sup>۴</sup>، ۲۰۰۳). پنج بزرگ را برای پیش‌بینی نتایج آموزشی مختلف کشف کرده‌اند. به عبارت دیگر

---

1. Gadzla, Gvtry, Gyntr and Madsen  
2. Entwistle, Peterson&kolb&Kozhevnikov  
3. Arslan et al.  
4. Furnham

وظیفه‌شناسی و گشودگی عملکرد دوره، خوشایندی، وظیفه‌شناسی و گشودگی را پیش‌بینی می‌کند. خصوصاً وقتی دانشجویان دانشی را که قبلاً اندوخته‌اند در زندگی حقیقی بکار می‌برند (فراسیدس، وودفیلد و پروپات<sup>۱</sup>، ۲۰۰۹). در مقابل روان رنجورخویی یا ناپایداری عاطفی به صورت منفی با پیشرفت تحصیلی ارتباط دارد. علاوه بر پنج بزرگ خصوصیات دیگری از قبیل شجاعت یا پشتکار هم پیش‌بینی کننده عملکرد تحصیلی هستند (چامارو، پرمویس، فورنهایم<sup>۲</sup>، ۲۰۰۳).

یادگیرندگان از نظر شخصیتی، نگرش‌ها، واکنش‌های هیجانی، شیوه‌ها و سبک‌های یادگیری، سبک‌های شناختی و غیره با هم تفاوت‌هایی دارند که یادگیری و نحوه برخورد آن‌ها با مسائل و مشکلات را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در پژوهش‌هایی که عملکرد تحصیلی را مورد مطالعه قرار دادند، همواره سبک‌های یادگیری و ویژگی‌های شخصیتی به عنوان دو متغیر مهم گزارش شده‌اند (خنک جان، ۱۳۸۱). شاید یکی از دلایل تأثیرگذار بر یادگیری دانش‌آموزان ناتوان یادگیری، سبک یادگیری نادرست آنها یا ویژگی مسلط شخصیتی آنان باشد، بنابراین در این پژوهش به دنبال شناسایی و مقایسه سبک‌های یادگیری، ویژگی شخصیتی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان عادی و ناتوان یادگیری هستیم.

## ۱-۵- تعاریف مفهومی و عملیاتی متغیرها

### تعریف نظری

**ناتوانی یادگیری:** ناتوانی یادگیری<sup>۳</sup> نوعی اختلال عصبی است که یک یا چند فرآیند روانی اصلی در یادگیری یا حرف زدن یا نوشتن را تحت تأثیر قرار می‌دهد. ناتوانی ممکن است خودش را در یک

---

1. Frasyds, Vvdfyld & propane

2. Chamarv, Prmvzys & Fvrnhaym

3. Learning disabilities

توانایی ناقص در شنیدن، اندیشیدن، حرف زدن، خواندن، نوشتن، هجی کردن یا محاسبات ریاضی بروز دهد (خدایاری، ۱۳۸۷).

**دانش آموزان عادی:** دانش آموزانی که از بهره هوشی عادی برخوردارند و برای ادامه تحصیل و انجام مهارت‌های خواندن و نوشتن و ریاضیات نیازمند به دریافت آموزش‌های ویژه نیستند.

**دانش آموزان با ناتوانی‌های یادگیری:** دانش آموزانی که از بهره هوشی عادی برخوردارند اما برای ادامه تحصیل و انجام مهارت‌های خواندن و نوشتن و ریاضیات نیازمند به دریافت آموزش‌های ویژه هستند.

**سبک‌های یادگیری:** سبک یادگیری یک رفتار عاداتی و متمایز برای کسب دانش، مهارت‌ها یا نگرش‌ها از طریق مطالعه یا تجربه می‌باشد و یا به عنوان شیوه‌ای است که فراگیران در یادگیری مطالب درسی خود به سایر شیوه‌ها ترجیح می‌دهند.

**ویژگی‌های شخصیتی:** شامل مجموعه‌ای مشخص از صفات هیجانی و رفتاری شخص در زندگی روزمره و در شرایط معمولی که نسبتاً ثابت و قابل پیش‌بینی هستند

### تعریف عملیاتی

**دانش آموزان عادی:** دانش آموزانی که در مدارس عادی مشغول به تحصیل‌اند.

**دانش آموزان با ناتوانی‌های یادگیری:** دانش آموزانی که پس از غربالگری کارشناسان مراکز اختلال یادگیری، علاوه بر تحصیل در مدارس عادی، خدمات ویژه از این مراکز نیز دریافت می‌کنند.

**سبک‌های یادگیری:** نمره‌ای که فرد در پرسشنامه پرسشنامه سبک‌های یادگیری کلب بدست می‌آورد.

**ویژگی‌های شخصیتی:** نمره‌ای که فرد در پرسشنامه ابعاد شخصیتی (NEO-FFI) بدست می‌آورد.